

Момински

СЪЛЗИ

Шумеше старият орех. Въ сѣнкитѣ на чемширитѣ и кждравитѣ лозя шуртеше малката манастирска чешма. Бѣлокоритѣ тополи възправяха стройни снаги, люлѣеха сребърни листа. Отгжститѣ букаци лѣхаше миризъ на гороцвѣтъ.

Мръкваше се. Горе, надъ светата обителъ на светаго Арахангела Михаила се бѣлѣеха високитѣ стрѣмни скали, а долу бухтеше и плискаше водоскока въ синия планински виръ. Отъ върховетѣ на черковната камбанария прелитнаха гължби и кацнаха на старото гнѣздо. Глухата тишина притискаше цѣлата околност. Въ черковния олтаръ престарѣлъ монахъ пѣеше на дѣсния клиросъ:

— Спаси, Господи, люде твои!..

Потера, страшна потеря полази изъ села и градове, изъ пжтища и кръстопжтища, изъ урви, скали и горски пущинаци, сякашъ бѣше огнена ламя на пламнала червена колесница, та гореше и душеше. И не бѣше ламя, нито пламнала колесница, карана отъ диви гончии, а това самъ Кбанъ Али, предводителя на турската потеря, когото из-

прати Ферузъ бей отъ Търново девойки да събере за чернитѣ хареми въ завладѣната българска столица.

И замръкнаха пашовитѣ хора въ манастирското село Момериново, гдето стърчаха изоставенитѣ болярски крепостни кули, а въ подножието, тъкмо на пролома се тъмѣеше Дрѣновския манастиръ. Залаяха селскитѣ кучета отъ нечаканитѣ зловещи гости. Изтрѣпнаха моми и невѣсти, прехапаха устни майки и бащи, закършиха отчаяно ржце;

— Майко Богородице!...

Сякашъ не бѣха дошли въ селото нѣкакви пашови люде, съ едри бѣли коне и съ сѣрмени дрехи, а — чума, страшна чума бѣ издула ноздри и дѣхаше сини кълба димъ, за да заплаче мало и голѣмо. На сила щѣха да бждатъ извлѣчени българскитѣ девойки, за да бждатъ зачернени за цѣлъ животъ. Старцитѣ възроптаха:

— Да ги присрѣщнемъ на пуся съ шишанетата!

Женитѣ се слисаха изтрѣпнали и изумѣли:

— Ще избиятъ всички ни. Ще запалятъ селото!